

ZIYORAT TURIZMINI RIVOJLANTIRISDA SURXONDARYODAGI MUQADDAS QADAMJOLARNING TARIXIY AHAMIYATI

Normamatova Pardaxol Ochildiyevna,

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti katta o'qituvchisi

<https://orcid.org/0009-0002-9876-102X>

UDK: 94(575.1)

Annotatsiya: Ushbu maqola Mustaqillik yillarida Surxondaryo viloyatida turizmni rivojlanish istiqbollari yuqori bo'lib, bu sohaning rivojlanishi hudud iqtisodiy-ijtimoiy hayotida muhim ahamiyat kasb etdi va u bir qancha ijobiy samaralari, Viloyatda turizm industriyasi talablaridan kelib chiqib, har tomonlama shakllangan, mehnat bozorida ishlovchi xodimlarga qo'yiladigan malakaviy talablarga javob beradigan kadrlar tayyorlashni yo'lga qo'yilganligi aytib o'tilgan.

Mustaqillik yillarida xalqimizning moddiy ma'naviy merosini saqlash va targ'ib qilish ustuvor vazifalardan biriga aylandi. Ayniqsa, tarix, san'at, fan, estetika, madaniyat, etnologiya yoki antropologiya nuqtai nazaridan har tomonlama beqiyos qiymatga ega bo'lgan moddiy madaniy meros obyektlarini konservatsiyalash, ta'mirlash va hozirgi zamonga foydalanishga moslashtirish orasida ulkan ishlar amalga oshirilganligi yoritilgan.

Kalit so'zlar: Qirg'iz, Zurmala, Abu Iso at-Termiziy, Hakim at-Termiziy, So'fi Olloyor, "Alpomish".

Аннотация: В данной статье отмечены высокие перспективы развития туризма в Сурхандарьинской области в годы независимости, развитие данной отрасли приобрело существенное значение в экономической и социальной жизни региона, имеет ряд положительных эффектов. отметил, что начата подготовка кадров, соответствующих необходимым квалификационным требованиям.

В годы независимости сохранение и популяризация материального и духовного наследия нашего народа стало одной из приоритетных задач. В частности, подчёркивалось, что проведены большие работы в области консервации, ремонта и

приспособления материальных объектов культурного наследия, несравненных во всех аспектах с точки зрения истории, искусства, науки, эстетики, культуры, этнология или антропология.

Ключевые слова: кыргызы, Зурмала, Абу Иса ат-Тирмизи, Хаким ат-Тирмизи, суфий Оллояр, «Алпомиш».

Abstract: This article has high prospects for the development of tourism in the Surkhandarya region during the years of independence, the development of this sector has gained significant importance in the economic and social life of the region, and it has several positive effects. it was mentioned that the training of personnel meeting the required qualification requirements has been started.

During the years of independence, preservation and promotion of the material and spiritual heritage of our nation became one of the priority tasks. In particular, it was highlighted that great works have been carried out in the field of conservation, repair and adaptation of material cultural heritage objects, which are incomparable in all aspects from the point of view of history, art, science, aesthetics, culture, ethnology or anthropology.

Key words: Kyrgyz, Zurmala, Abu Isa at-Tirmizi, Hakim at-Tirmizi, Sufi Olloyor, "Alpomish".

KIRISH (ВВЕДЕНИЕ / INTRODUCTION). Moddiy madaniy meros obyektlarida muzey qo'riqxonalar tashkil etish, mavjud obyektlarni saqlash, boshqarish, mahalliy va xorijiy miqyosda keng targ'ib etish, turizmni rivojlantirish, aholining keng qatlami, ayniqsa yosh avlodni milliy va umuminsoniy qadriyatlar, bebaho tarixiy va madaniy merosga hurmat, Vatanga sadoqat va muhabbat ruhida tarbiyalashda yuqori samara

bermoqda. Mamlakatda turizmni jadal rivojlantirish, mavjud ulkan turizm salohiyatidan yanada to'liq va samarali foydalanish, an'anaviy madaniy-tarixiy turizm bilan birgalikda turizmning boshqa salohiyatli turlarini — ziyorat qilish, ekologik, ma'rifiy, etnografik, gastronomik, sport, davolash-sog'lomlashtirish, qishloq, sanoat, ishbilarmonlik turizmi va boshqa turlarini jadal rivojlantirish, bolalar, o'smirlar va yoshlar turizmini, oilaviy turizmni, keksalar uchun ijtimoiy turizmni rivojlantirish masalalariga katta e'tibor berilmoqda.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METOD (ЛИТЕРАТУРА И МЕТОД / MATERIALS AND METHODS). Maqola umum qabul qilingan tarixiy metodlar – tarixiylik, ilmiylik, qiyosiy-mantiqiy tahlil, ketma-ketlik, xolislik tamoyillari asosida yoritilgan bo'lib, unda Surxondaryo viloyatidagi muqaddas qadamjolar va turizmni rivojlantirish istiqbollari, sohada bartaraf etilishi zarur bo'lgan muammolarga oid birlamchi hujjatlar tahliliga tayangan holda atroflicha tadqiq etildi.

MUHOKAMA (ОБСУЖДЕНИЕ / DISCUSSION). Har bir davlatning rivojlanishida o'zining tarixiy, madaniy-ma'naviy merosi negizlari muhim ahamiyatga ega bo'lib, bu xalqni ma'naviy yuksalishining yangi bosqichiga olib chiqadi. Mustaqillik yillarida xalqimizning moddiy ma'naviy merosini saqlash vatarg'ib qilish ustuvor vazifalardan biriga aylandi. Ayniqsa, tarix, san'at, fan, estetika, etnologiya yoki antropologiya nuqtai-nazaridan har tomonlama beqiyos qiymatga ega bo'lgan moddiy madaniy meros obyektlarini konservatsiyalash, ta'mirlash va hozirgi zamonga foydalanishga moslashtirish orasida ulkan ishlar amalga oshirildi.

Moddiy madaniy meros obyektlarida muzey qo'riqxonalar tashkil etish, mavjud obyektlarni saqlash, boshqarish, mahalliy va xorijiy miqyosda keng targ'ib etish, turizmni rivojlantirish, aholining keng qatlami, ayniqsa yosh avlodni milliy va umuminsoniy qadriyatlar, bebaho tarixiy va madaniy merosga hurmat, Vatanga sadoqat va muhabbat ruhida tarbiyalashda yuqori samara

bermoqda. Mamlakatda turizmni jadal rivojlantirish, mavjud ulkan turizm salohiyatidan yanada to'liq va samarali foydalanish, an'anaviy madaniy-tarixiy turizm bilan birgalikda turizmning boshqa salohiyatli turlarini — ziyorat qilish, ekologik, ma'rifiy, etnografik, gastronomik, sport, davolash-sog'lomlashtirish, qishloq, sanoat, ishbilarmonlik turizmi va boshqa turlarini jadal rivojlantirish, bolalar, o'smirlar va yoshlar turizmini, oilaviy turizmni, keksalar uchun ijtimoiy turizmni rivojlantirish masalalariga katta e'tibor berilmoqda.

Hozirgi kunda milliy iqtisodiyotga yuqori daromad keltiradigan istiqbolli tarmoqlardan biri bu turizmdir. O'zbekiston turizm sohasida ulkan salohiyatga ega bo'lgan davlat hisoblanadi. Yurtimizda 7 ming 300 dan ortiq madaniy meros obyektlari mavjud va ularning aksariyati YUNESKO ro'yxatiga kiritilgan.

Surxondaryo viloyati turli madaniyatlarni birlashtirgan maskan sifatida o'ziga xos o'ringa ega. Vohadagi Kushonlar davriga oid arxeologik yodgorliklar nihoyatda ko'p va xilma-xildir. Mintaqada saqlanib qolgan asosiy yodgorliklar qatoriga Qirg'iz saroyi, Hakim at-Termiziy arxitektura yodgorligi, Sulton Saodat majmuasi, Termiz hukmdorlari saroyi, Qoratepa ibodatxonasi va Fayoztepa ibodatxonasi kabi bir qancha obyektlarni misol keltirish mumkin. Shu bilan boshlangan. Viloyatda islom olamidagi mashhur bo'lgan ulug' muhaddis olim Abu Iso at-Termiziy, Buyuk olim Hakim at-Termiziy, Bahovuddin Naqshband ta'limotini hududda targ'ib qilgan Xoja Alovuddin Attor, mashhur so'fiy shoir So'fi Olloyor maqbaralari, qadamjolari mavjud bo'lib, ularda ziyoratchilar uchun qulay sharoitlar yaratilgan.

Viloyatda turizmni rivojlantirish bo'yicha idoralararo Kengash tomonidan O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasiga yuborilgan 1996-yil 2-dekabrda 14-22/183-sonli xatida viloyatda Vazirlar Mahkamasi huzuridagi "Turizmni rivojlantirish bo'yicha idoralararo kengash" majlisining 1995-yil 19-avgust, 1996-yil 24-may va 1996-yil 16-avgust bayonnomalarini bajarilishi yuzasidan chora-tadbirlar belgilangan. Viloyatda Hakim at-Termiziy, Iso at-Termiziy, Sulton Saodat,

Jarqo'rg'on, Dalvarzintepa, Qoratepa, Zarautsoy, Xolchayon kabi yodgorliklarda obodonlashtirish va ta'mirlash ishlari amalga oshirildi. Viloyat tarixini o'rganishga doir madaniy-ma'rifiy tadbirlar tashkil etildi. Shu maqsadda "Jahon xalqlarining pedagogika taraqqiyoti va Zarautsoy maktabi", "Qadimgi Baqtriya – Toxaristonning shahar madaniyati" mavzusidagi xalqaro simpoziumlar o'tkazildi. Viloyat tarixiy obidalarini haqida buklet va jurnallar turli tillarda tayyorlanib, London va Leypsig shaharlarida bo'lib o'tadigan yarmarkalarga jo'natildi. Natijada viloyatga tashrif buyuradigan sayyohlar soni oshib bormoqda. 1996-yil davomida xorijdan tashrif buyurgan sayyohlar soni 600 dan oshdi. Viloyatda turizmni rivojlantirish maqsadida Termiz shahrining markazidan "Surxon sayyoh" jamoa korxonasiga 100 o'rinli zamonaviy mehmonxona qurish uchun yer maydoni ajratilgan. 25.860 nafar kishiga ekskursiya xizmati ko'rsatilgan.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1998-yil 13-yanvardagi 13-sonli qaroriga asosan 1999-yilda "Alpomish" dostoni yaratilganligining 1000 yilligini Respublika miqyosida nishonlash bo'yicha qarori chiqdi. Shu munosabat bilan Surxondaryo viloyatining Termiz va Boysun shaharlarida zamonaviy dam olish inshootlariga va kichik sport maydonlariga ega bo'lgan "Alpomish" bog'lari tashkil qilindi. 1999-yilda "Sharq" nashriyot matbaa konserni "Alpomish" dostonining to'la nashrini o'zbek va rus tillarida chop etdi. O'zbekiston Respublikasi Davlat matbuot qo'mitasi "Alpomish" dostonining tanlanma to'plamlarini, jumladan, dostonning qoraqalpoq tilidagi variantini, doston haqidagi tadqiqotlar va ilmiy ommabop risolalarni nashr qildirdi. Alpomishning Vatan va xalqi uchun qilgan katta xizmatlarini keyingi avlodga namuna sifatida yetkazish va merosini o'rganish muhim hisoblanadi.

Shuning uchun, O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi hamda O'zbekiston Respublikasi davlat matbuot qo'mitasi bilan birgalikda 100 jildlik "O'zbek folklori yodgorliklari" to'plamlari nashrga tayyorlanib,

2001-yilda nashr etildi.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1995-yil 3-apreldagi 112-son qaroriga asosan "Hakim at-Termiziy xotirasiga bag'ishlangan milliy kurash bo'yicha xalqaro turnirni tashkil etish to'g'risida"gi qarori asosida 1995- va 1997-yillarda Hakim at-Termiziy xotirasiga bag'ishlangan milliy kurash bo'yicha 2- va 3-xalqaro milliy kurash turnirlari tashkil etildi. 2000-2001 yillarda Termiz shahrining 2500 yilligini nishonlashga tayyorgarlik ko'rish davrida Hakim at-Termiziy maqbarasi, Qirg'iz qal'asi, Sulton Saodat majmuasi, Kokildor ota xonaqosi mohir ustalar tomonidan qayta ta'mirlandi. Ushbu maqsadlarga respublika byudjetidan 348.0 mln. so'mdan ortiq mablag' sarflandi. Hakim at-Termiziy dunyoviy ilmlar va jahon ijtimoiy falsafiy fikrlar taraqqiyotiga ulkan hissa qo'shgan zabardast mutafakkir olimdir. Alloma 400 ga yaqin asarlar yozgan bo'lib, shulardan 60 ga yaqini bizgacha yetib kelgan va ingliz, fransuz, nemis, fors, arab va boshqa tillarga tarjima qilingan hamda jahon olimlari tomonidan o'rganilmoqda. Allomaning 1250 yillik yubileyini jahon miqyosida nishonlash uchun YUNESKOning 2002 va 2003-yillardagi yubileylari ro'yxatiga kiritish bo'yicha amaliy harakatlar qilindi. Yubileyga atab 1250 raqami bilan o'zbek, rus ingliz tillarida albom, kalendar, otkritkalar va xar xil esdalik sovg'alar, suvenirlar tayyorlangan, filmlar yaratilib, allomaning asarlari chop etilgan. Zamonaviy shahar madaniyati taraqqiyotida turizm sohasi alohida o'ringa ega bo'lib bormoqda. Shu sababli O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Surxondaryo viloyatining turizm salohiyatidan samarali foydalanish va uni rivojlantirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" 2020-yil 27-maydagi 332-sonli qarori ijrosini ta'minlash maqsadida turizm infrastrukturasini rivojlantirish borasida keng qamrovli ishlar amalga oshirildi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 16-yanvardagi PF-5181-sonli "Moddiy madaniy va arxeologiya merosi obyektlarini muhofaza qilish va ulardan

foydalanishni takomillashtirish to'g'risida"gi farmoyishi, asosan tarixiy obidalarni asrab qolish hamda hududlarning rivojlanishida foydalanish umuminsoniy muammo sifatida qaralmoqda. Termiz hududida 2021-yilda "Sulton Saodat" yodgorliklar majmuasi, "Kokildor ota" va "Qirq qiz" kabi madaniy meros yodgorliklarini restavratsiya qilish maqsadida investitsiya dasturlariga tushirildi. Jumladan, hukumat qaroriga muvofiq "Sulton Saodat" majmuasini qayta rekonstruksiya qilish, masjid, maishiy xizmat shoxobchalari, kutubxona qurish, ziyoratgohni Termiz aeroporti va Hakim Termiziy majmuasi bilan bog'lovchi yangi yo'llarning qurilishi amalga oshirilmoqda. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 19-dekabrdagi PQ-4068-sonli "Moddiy madaniy meros obyektlarini muhofaza qilish sohasidagi faoliyatini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarorida ham Surxondaryo viloyati tarixiy yodgorliklariga e'tibor qaratilgan. 2018-yil 2-3-iyun kunlari Termiz shahrida hududning investitsiya, eksport va turizm salohiyatiga bag'ishlangan "Ochiq Janub" deb nomlangan xalqaro biznes forumi bo'lib o'tdi. Unda Rossiya, Turkiya, Buyuk Britaniya, Avstriya, Indoneziya, Hindiston, Quvayt, Eron, Afg'oniston va Tojikiston kabi yigirmaga yaqin davlatlardan 160 nafardan ortiq ishbilarmon doira vakillari, xorijiy mamlakatlarning O'zbekistondagi elchilari hamda chet el vakolatxonalari xodimlari qatnashdi.

Surxondaryo viloyatida turizm sohasida ba'zi muammolar mavjud bo'lib, tashrifchilar nafaqat tarixiy obidalarni ko'rishlari, balki hordiq chiqarish, vohaning go'zal tabiatidan bahramand bo'lish imkoniyatlari ham bor. Biroq, bu jihatdan hududda ekoturizm imkoniyatlarini kengaytirish talab etiladi. O'zbekistonda turizm sohasi rivojlanishi uchun barcha sharoitlar yaratilgan, hukumat tomonidan mazkur sohada qonunlar ishlab chiqilgan va ular amaliyotga joriy etilmoqda. Bu jarayonda mahalliy aholi va viloyat rahbarlarining tashabbuskorligi hamda yaratuvchanligi talab etiladi. Shuni unutmashimiz kerakki, respublikamizning kelgusi tarixi va iqtisodini turizmsiz tasavvur

qilish qiyin. Faqat uni aql idrok bilan rivojlantirish lozim. Jahon turizmida ishtirok etish talabi bilan, milliy tariximizni, qadriyatlarini oyoq osti qilib qo'ymaslik talab qilinadi. Ming yillar mobaynida shakllangan madaniyatimizni jahon bozoriga to'g'ri va maqsadli, xalqimizning an'ana va tarixiy qadriyatlarini saqlab qolgan holda olib chiqishimiz kerak. Bunda mavjud ziyoratgoh va tarixiy joylarni o'rganish, ularni madaniy ma'naviy merosimiz sifatida yosh avlodga tushuntirish, madaniy meros obyektlarining musulmon olamidagi mavqeyini oshirish, mahalliy va xorijiy ziyoratchilarni ko'proq jalb etish yuzasidan tadbirlar ishlab chiqish dolzarb vazifalardan biri hisoblanadi.

Samarqand, Buxoro, Toshkent shaharlaridagi muqaddas qadamjolar va yodgorliklarni ziyorat qilishdan iborat bo'lgan "kichik haj" dasturini rivojlantirish va jadallashtirish zarur. Ichki turizm sohasidagi katta imkoniyatlarni ham to'liq ishga solish lozim. Albatta mazkur fikrlar o'rinli, biroq Surxondaryo viloyatidagi muqaddas qadamjolar va ziyoratgohlar masalasi davlat e'tiboridan chetda qolmoqda. Hududda 4 mingdan ziyod turli davrlarga tegishli san'at, arxitektura asarlari va yodgorliklari saqlanmoqda. Mazkur yodgorliklar xilma xilligi va tarixiyliigi bilan boshqa hudud madaniy me'ros obyektlaridan ajralib turadi. Bu jarayonda respublika miqyosida Surxondaryo viloyatining o'rni va mavqeyi bor. Mustaqillik yillarida Surxondaryo viloyatida turizm sohasi keng rivojlanib, mazkur sohada ko'plab zamonaviy infratuzilma obyektlari bunyod etildi va xizmat ko'rsatish sohalarining sifati yaxshilandi.

Yaqin yillargacha viloyatning turizm infratuzilmasi rivoji, xorijlik va mahalliy turistlarning tashrifi bo'yicha respublikamizda quyi o'rinlarni egallar edi.

So'ngi yillarda viloyatda turizm infratuzilmasining rivoji, targ'ibot ishlari natijasida chet ellik sayyohlar oqimi keskin ko'paydi. 2015-yilda viloyatga 7.462 nafar xorijiy turistlar tashrif buyurgan bo'lsa, 2019-yilda 114 ta davlatlardan 119.756 nafar xorijiy sayyohlar tashrif buyurgan bo'lib, bu

2018-yilga nisbatan 3,7 baravarga o'sdi. Ichki sayyohlar soni esa 501,8 ming nafarni tashkil etdi. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Surxondaryo viloyatida turizm sohasini rivojlantirish chora tadbirlari to'g'risida"gi qarori asosida viloyatda uchta kichik ekoturizm zonasi tashkil qilindi.

Viloyatda turizm industriyasi talablaridan kelib chiqib, har tomonlama shakllangan, mehnat bozorida ishlovchi xodimlarga qo'yiladigan malakaviy talablarga javob beradigan kadrlar tayyorlashni yo'lga qo'yish maqsadida 2010-yilda Termiz turizm kolleji tashkil etildi. 2017-yildan boshlab esa Termiz davlat universitetida "Turizm va mehmonxona xo'jaligi" fakulteti ochilib, turizm va biznes ixtisosligi bo'yicha kadrlar tayyorlash ishi boshlandi.

Koronavirus pandemiyasining ta'siri mamlakatimiz turizmiga salbiy ta'siri sababli, 2020-yilning birgina yanvar-may oylari oralig'ida jahon turizm industriyasi 320 milliard dollar daromadni yo'qotgan. Butunjahon turizm tashkiloti (UNWTO) hisobotiga asosan bu ko'rsatkich 2009-yildagi global moliyaviy-iqtisodiy inqiroz natijasida soha tomonidan ko'rilgan zararlardan uch baravar ko'pdir. Dunyo bo'ylab parvozlarning bekor qilinishi, mamlakatlar chegaralarining yopilishi, butun dunyo bo'yicha karantin qoidalarining joriy qilinishi natijasida xorijiy turistlar oqimi keskin tushib ketdi. Natijada, 2020-yilda jami 1 mln. 504 ming turist tashrif buyurdi va 261 million AQSh dollari miqdorida turizm xizmatlari ko'rsatildi. Koronavirus pandemiyasi sabab, Turizm sohasida bunday og'ir inqiroz ikkinchi Jahon urushidan beri kuzatilmagan. Shunday sharoitga qaramasdan, 2021-yilda Termizga tashrif buyurgan sayyohlar soni 225113 nafar, shundan 33195 nafari xorijiy davlatlardan kelgan va 191918 nafari mahalliy sayyohlarni tashkil etgan bo'lsa, 2022 -yilda ularning sonini 30 foizga oshirish rejalashtirilgan. Bugungi kunga kelib, mamlakatimizda olib borilayotgan islohotlar, turizm sohasini rivojlantirish bo'yicha Prezidentimiz tomonidan yaratib berilayotgan keng imkoniyatlar natijasida turizm sohasi asta-sekin o'z mavqeyini tiklab bormoqda.

Bugungi kunda, pandemiyadan keyingi davrda turizm sohasini rivojlantirish maqsadida mamlakatimizning yirik turistik salohiyati va imkoniyatlaridan foydalangan holda turizm sohasining alohida turlari va yo'nalishlarini rivojlantirish imkoniyatlarini tadqiq qilish, uning ustuvor yo'nalishlarini belgilash lozim bo'lmoqda. Xususan, hududlardagi ziyorat turizmi, ekoturizm va rekreatsion turizm turlarini rivojlantirish salohiyatidan samarali foydalanish maqsadga muvofiq. Zamonaviy shahar madaniyati taraqqiyotida turizm sohasi alohida o'ringa ega bo'lib bormoqda. Shu sababli O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Surxondaryo viloyatining turizm salohiyatidan samarali foydalanish va uni rivojlantirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" 2020-yil 27-maydagi 332-sonli qarori ijrosini ta'minlash maqsadida turizm infrastrukturasini rivojlantirish borasida keng qamrovli ishlar amalga oshirildi. Shu jumladan, Termiz Transport vazirligi va Surxondaryo viloyati hokimligi tomonidan ishlab chiqilgan "Oltin uchburchak" loyihasining markaziga aylanadi. Viloyat investitsion loyihalarni amalga oshirish, eksport ko'lamini kengaytirish, turizm sohasini yanada kengaytirish uchun o'ziga xos potensialga ega. "Open south International Business Forum" xalqaro biznes-forumining tashkil etilishi viloyatning ayni jihatlarini yana bir bor namoyish etdi

XULOSA (ЗАКЛЮЧЕНИЕ / CONCLUSION). Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, Termiz tumanidagi Qirqqiz, Zurmala, Muzrabot tumanidagi Kampirtepa, Sherobod tumanidagi Jarqo'ton yodgorliklarida keng ko'lamli ta'mirlash, konservatsiyalash va bu obidalarni kelajakda xalqaro sayyohlik manzillariga kiritish borasida faoliyatlar yetarli emas. Shuningdek, yodgorliklar atrofini bir xil ko'rinishda, milliylik an'analarini saqlab qolgan holda obodonlashtirish va binolar holatini tartibga keltirish, shu hududda istiqomat qiladigan aholiga yodgorliklarning saqlanishi yuzasidan tushuntirish ishlarini olib borish talab etiladi. Obyektlarda umumta'lim maktab o'quvchilarini ichki turizm yo'nalishidagi

tashrifini uyushtirish, o'lkani tarixi bilan tanishishlarida va yodgorliklarni saqlashda ahamiyatga ega. Shuningdek, xalq amaliy san'ati, hunarmandchilik, ustaxonalar, an'anaviy milliy buyumlar, ichki va xalqaro turizm bozorida raqobat bardosh turli mahsulotlar ishlab chiqarishni ta'minlash va respublikamizning jahon turizm bozoriga integratsiyalashuvini ta'minlash maqsadida marketing tadqiqotlarini takomillashtirish vazifalari ham mavjud.

Biz yashayotgan dunyoda texnologiyalashtirish va sifrovizatsiyalash

jarayonlari ketayotgan bir davrda, turistlar internet yordamida yoki turli ijtimoiy tarmoqlar yordamida axborot olish, joy tanlash, safar biletlarini erkin tanlash imkoniyatlarini yaratish juda muhim hisoblanadi. Boshqa tomondan, vohaga tashrif buyurayotgan xorijiy turistlar uchun ichki transport infratuzilmasining rivojlanganligi, shuningdek, pul almashtirish shaxobchalari mavjudligi, ovqatlanish va mehmonxona xizmatlaridan internet orqali oldindan belgilab qo'yilishi kabi masalalar ham muhim hisoblanadi.

ADABIYOT VA MANBALAR RO'YXATI (ИСПОЛЬЗОВАННАЯ ЛИТЕРАТУРА / REFERENCES):

1. Surxondaryo viloyatining turizm salohiyatidan samarali foydalanish va uni rivojlantirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori. Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 28.05.2020 y., 09/20/332/0693-son.
2. Новая программа развития городов. 71/256. Резолюция, принятая Генеральной Ассамблеей 23 декабря 2016 года. 38 с.
3. Termiz shahar hokimligi arxivi. Termiz shahar hokimligi boshqaruvi. Yig'majild № 01-15. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi topshiriqlari. 2021-yil dekabr.45-bet.
4. Surxondaryo viloyatining turizm salohiyatidan samarali foydalanish va uni rivojlantirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori. <https://lex.uz/docs/4832412>
5. "Surxon tongi". 2019 yil 9 aprel. №22(17525).
6. Ochildiyevna N. P. (2023). The Role of International Relations in Improving the Quality of Higher Education (On the Example of Activities of).
7. Рузиев III., Расулов X. Оценка туристического потенциала туризма республики Узбекистан // February, 2022. Multidisciplinary Scientific Journal. - С. 617-629.